

DOBROGEA JURNĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
Str. Dorobanților 17

ORGAN SEPTAMINAL AL TINERIMEI DOBROGENE

DIRECTOR - PROPRIETAR
CONST. N. SARRY

Partidele noastre de guvernământ

91
Chestiunea drepturilor politice

37

Intr'unul din articolele noastre precedente, vorbind despre Administrațiunea din trecut a Dobrogei, arătam cu citațiuni precise cât de aspru o judecăm bătăi politiei de talia lui Catargiu și Kogălniceanu și coorind pînă în zilele noastre chiar, am văzut cum persoane oficiale se pronunțau în termeni foarte puțin măgulitori pentru întregul aparat pus în serviciul acestei importante instituțiuni.

Dobrogeanul, care a suportat întregul cortegi de neajunsuri al acestei organizațiuni hibride, în felul său simplu de a concepe noțiunea de «politica», a ajuns să conchidă, că numai regimul excepțional, adică lipsel de drepturi politice, se datorează această stare anarhică de lucruri — fără să știe mai departe, că popoarele în altă vreme erau mai puțin primejduite, chiar sub stăpînirea unei cucuritur cu judecată, de cât astăzi în neastîrnarea lor onorabilă, dar fără garanție!

Am spus în numărul trecut, că partidul conservator, care deține astăzi frînele cîrmuirii, a făgăduit să se ocupe de modul cum s'ar putea să se întindă Constituția Regatului, și peste aceste două județe și am arătat — în felul nostru de vedere — că salutăm cu satisfacțiune această promisiune.

Vestea această era natural să se întindă cu iuțea fulgerului în întreaga provincie și cum locuitorul de aci — după cum am susținut mai sus — vede într'o schimbare de regim, ori în ce condițiuni s'ar efectua dînsa, scăparea de sub povara unui jug — Administrația — care n'a făcut pînă acum de cât să-și bata joc de bunul său și să înăbușe în sufletul lui ori-ce aspirațiune și veleitate, această veste, zic, a fost primită cu un entuziasm de nedescris. Partidul conservator și-a câștigat cu aceasta numeroase simpatii prin populațiunea acestei provincii.

Aceasta era constatarea ce voiam să facem.

Nu putem încheia această serie de articole, fără să nu precizăm încă o dată felul nostru de a vedea în această chestiune. Dacă socotim că populația de aci nu e încă destul de preparată pentru deplinul exercițiu al drepturilor politice, nu suntem însă nici pentru menținerea actualului regim. Cum însă prevedem

că terminarea lucrărilor comisiunii, ce urmează a se institui de guvernul actual pentru a studia chestiunea, va întîrzi — de oare-ce va avea să se lovească de multe în cale — ar fi de dorit și chiar de neapărată trebuință ca cel puțin comuna, cât mai neîntîrziat, să iasă de sub regimul excepțional și să intre în dreptul comun.

Ar fi cea mai bună școală, ce s'ar putea face.

S.

MESAGIUL TRONULUI

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Sînt în tot-d'a-una o vie mulțumire ciudată să găsească în mijlocul Reprezentațiunii naționale, și deschizînd înția sesiune a acestei legislaturi, vă salut cu inima caldă, intruniți în Capitala Regatului.

Ești din nou alegeți, făcute sub o lege menită să asigure mai bine libera expresiune a voinței Țării, Domniile Voastre sunteți mai în putință să cunoașteți adevăratele nevoi ale Statului și să munciți pentru întărirea și propagarea scumpei noastre Românii.

Politica prudentă pe care o urmărim într'un mod statornic ne-a atras încrederea tuturor Puterilor, a căror neîncredințată grijă este menținerea păcii. Sforțurilor lor datorim că pacea n'a fost turburată, cu toate greutățile din acele provincii ale Imperiului Otoman, pentru care România are un interes deosebit, prin ființa unei numeroase populațiuni de același neam și limbă, care trăiește acolo ca supusă credincioasă a Majestății Sale Sultanului.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Cea d'întîiu lucrare a Domniilor Voastre va fi votarea la timp a bugetului, căci buna cumpănire dintre venituri și cheltuieli este nevoia de capitanie a Regatului. Pe lângă cîteva legi legate cu bugetul, Guvernul Meu vă va supune legea vămilor și legea recensămîntului, cari nu mai pot fi amînate.

Convenția de comerț cu Germania, cea d'întîiu convenție încheiată pe baza noului tarif vamal, va fi supusă de îndată deliberărilor Domniilor Voastre. Aleatuită pe concesiile reciproce, ea așează pe douăspre-zece ani regimul relațiilor economice, mereu crescînde dintre noi și Imperiul German. Nădăduim că în curînd noul convenții vor stabili relațiile noastre economice și cu cele-alte State.

Agricultura noastră vede produsele sale expuse la urcarea neîncredințată a taxelor de import în țările de consumație. În datorim deci o deosebită îngrijire. În parte îi putem veni în ajutor, prin îmbunătățirea mijloacelor de transport. De aceea Guvernul Meu vă va prezenta legea drumurilor și legea căilor ferate județene și din inițiativă privată, care executîndu-se sub privilegiu Statului, vor primi o subvenție din partea lui.

Anul care a trecut Mi-a pricinuit o adîncă mîhnire prin seceta care alovit într'un mod așa de crud populația rurală. Nu mai trebuie să fim supriși

nepregătiți. De aceea guvernul Meu vă va propune o legiuire care să înălțare pentru viitor greutățile pe care le-am întîmpinat estimp.

În ultimile decenii s'au făcut progrese în toate ramurile activității Statului. A venit acum timpul să se dea garanții mai mari în contra arbitrarului administrativ. Guvernul Meu vă va prezenta, în acest scop, un proiect de lege care să organizeze recursul în contra tuturor actelor administrative cari ar călca o lege sau ar nesocoti un drept pozitiv. Curtea de Casație va fi chemată să îndeplinească această înaltă sarcină.

În legile polițiilor și comunelor rurale părțile relative la condițiile de admisibilitate și la stabilitate au nevoie de o nouă reglementare. Guvernul Meu vă propune modificări în acest sens.

Legea clerului are și ea trebuință de unele îndreptări pe cari le-a învderat experiența. Ele se vor supune Domniilor Voastre; nu vor schimba însă întru nimic temelia unui edificiu care stă neclintit de zece ani de zile.

Grija de căpitanie a Țării a fost și este neîncetat pentru armată, fără de care ori-ce progres ar fi zadarnic. Guvernul Meu, hotărît să întărească instrucțiunea și să întregască și îmbunătățească armamentul și echipamentul, vă va propune sporirea treptată a alocațiilor bugetare, începînd chiar de la acest prim buget. Tot în același scop se va întrebuița o parte din excedentul bugetar al anului din urmă.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Lucrările cari vor fi supuse la chibzuirea Domniilor Voastre sunt numeroase și însemnate. Am însă toată încrederea că Domniile Voastre veți fi la înălțimea așteptărilor Țării și veți dovedi din prima sesiune că noua legislatură este menită să lase urme din cele mai trainice în opera de dezvoltare statornică și așa de bine cunoscută a Statului Român, cu care se fălește istoria națională din ultima jumătate de veac.

Dumnezeu să bine-cuvinteze lucrările Domniilor Voastre.

Sesiunea ordinară a Corpurilor legiuitoare este deschisă.

CAROL

Președintele Consiliului de Miniștri și Ministru de Interne, G. Gr. Cantacuzino.
Ministrul Războiului, General G. Manu.
Ministrul Afacerilor Străine, General I. Lahovari.
Ministrul Finanțelor, Take Ionescu.
Ministrul Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, Ion N. Lahovari.
Ministrul Lucrărilor Publice, Ion C. Grădișteanu.
Ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice, M. Vlădescu.
Ministrul Justiției, Al. A. Bădărău.

CHERCHEZ LA FEMME!

Conferințe de la Haga.
Sfaturi și consilii d'ordine,
Doar și doar să scape lumea
De conflicte și războaie.

Nici nu rău nu poți să-ți vindeci
Pînă nu-ți găsești sorgintea.
Deci politicienilor
Și-ar munci o clipă mintea.

Ar vedea chiar cît de colorat
Unde-î sursa de venit.
Toate statele, dar toate
Sunt de sexul feminin.

Mu: tenegru exceptează
Singur în Europa n'treagă
Și-î vedeți cum stă în pace
Și de nimeni nu se leagă.

SAROGLU

Proprietatea Imobiliară Rurală

DEPOSEDĂRILE DE PĂMÎNT
din Dobrogea

XXXI. Proprietatea mijlocie.

În dezbaterile ce au avut loc în Cameră, cu ocaziunea votării legii pentru înstreinarea bunurilor statului din 1889, se introduce în discuțiune termenul de *proprietate mijlocie*. Și anume la moșiile mai mari de 400 hectare, un sfert să fie parcelate în loturi de 25 hectare, cari ar constitui proprietatea de mijloc.

Iată în ce termeni se exprimă raportul legii:

«Cu modul acesta țărani muncitori vor putea dobîndi proprietăți relativ însemnate și vor constitui un fel de «burghezie a satelor, ceea-ce va contribui mult pentru întărirea statului român. Aceștia se vor interesa pentru cultura și economia celor-iași și vor constitui un factor puternic în organizarea societății noastre. Sunt o mulțime de fruntași în satele noastre, cari prin munca și-au adunat un pecuiliu oare-care și pe cari suntem «datori a-i încuraja să-și îmbunătățească condițiunile. Particularii vind «rar pețee din moșiile lor, de aceea «statul, profitînd de vînzarea moșiilor «sale, trebuia să asigure acestei clase «interesante de țărani oare-care porțiune din domeniile sale pentru în- «trebuințarea economiilor adunate». (Monit. Of. No. 45 pag. 812).

Iar Al. Lahovari, ministru al domeniilor, în aceeași discuțiune:

«Și d. L. Catargi așa dar e de «aceiași părere; eu credeam, că nu e «nu-î înțelessem, cer seuză. Noi așa dar «între proprietatea mare și cea de «tot mică, am voit ca să creăm și «proprietatea mijlocie, «care e, poate, «aluatul puternic ce face să prospereze, și pe unii și pe alții». (Monit. Oof. No. 45 pag. 879).

Și tot raportul vorbind despre un proiect de lege anterior, spune:

«D. Carp tînde să creeze noilor sale coloniști defensorii naturali, țărani conducători și de aceea prevede, că se vor fixa loturi mai mari pentru «cel me- «niș și ia apărarea comună în contra primejdiilor naturale, ce izvorăsc din lupta pentru viață». Proiect care cu oare cari modificări e legea din 1888. Toți unanim recunosc importanța proprietății de mijloc.

Ei bine, trebuie să se știe, că deposedările nesăbuite lovesc în cea mai mare parte în această proprietate mijlocie din Dobrogea, în cea proprietate care e aluatul puternic, ce face să prospereze și marele ca și micul proprietar; lovește în acei oameni pe cari dăoare sunt guvernele a-î încuraja și să le îmbunătățească condițiunea; stîrpește acea clasă interesantă de țărani, menită a lua apărarea comună, în contra primejdiilor naturale ce izvorăsc din lupta pentru viață!

Iată deci atîtea considerațiuni de drept, de ordin superior etnic și economic, care toate concură, să demonstreze pînă la evidența palpabilă, că soluțiunea dată deposedărilor de pămînt din Dobrogea e nepractică și mai presus ilegală.

XXXII. Cine a provocat deposedările?

După cum spuneam la început, cereri repetate ale veteranilor cum și ale

altor cultivatori de pământ romini de a li se da loc de cultură în Dobrogea, cum și niște rapoarte tendențioase și dietate nu tocmai de conștiințiozitate, au pus pe tapet această chestiune.

O, dar cui i-ar fi trântit vr'o dată prin cap, că persoane venite aci cu frumoasa și înaltă menire de a ne îndruma pe calea dobândirii drepturilor politice pe calea romnizării noastre complete — lucru la care nu se poate ajunge de cit printr'un spirit discernător și în limitele posibilului conciliat — cine s'ar fi gândit vr'o dată, zic, că tocmai omenii aceștia să caute a ne da lovitura de moarte, să ne întorne la starea de dependență morală și materială, la starea de nesiguranță a bunurilor noastre dobândite și menținute prin sudoare, la starea care pune singele în clocotire și amenință să se urce la creeri?

Da, atentatul s'a comis și dacă faptă în sine e reprobabilă, apoi în cazul de față apare îndoit de odioasă, îndoit de respingătoare.

În urma unei intrării, o delegație se prezintă d-lui Ministru al domeniilor spre a-i expune situațiunea, în fruntea cu d. Poenaru Bordea. În convorbirea ce a avut d. Stoicescu cu acest din urmă, a exclamat: *„Mă băgat omul acela într'o incurcătură, din care nu știu cum voi ieși!”*

Spre fericirea noastră și a sa nu știm cine-l «omul acela».

XXXIII. O justificare...

S'a zis: Statul nu are la dispoziția sa pământ de ajuns spre a satisface alte noi cereri. Ar putea aceasta constitui un argument puternic, ca să legitimize nedreptățile ce eventual s'ar comite pe urma unor deposedări ilegale și nesăbuite?

Intru cit proprietarul de pământ din Dobrogea dator e să-și dea îmbrăcătura din gură? Ce puternică rațiune de stat, ce principiu solid de drept și logică ar putea justifica această spoliatiune sau mai corect, confiscatiune? Nici unul.

Nu credem ca într'o țară ca a noastră, atât de democratică și atât de liberală, să se poată lua o dispozițiune atât de arbitrară. Dreptul de confiscatiune este pretutindeni reprobabil, afară de Rusia. Și desfid, să mi se arate o legislație modernă în care să existe, chiar sub forme indirecte, dreptul de confiscatiune, afară de Rusia.

În tot cazul *Statul nu poate da alina, ceea ce nu e al său.*

CONST. N. SARRY.

(Va urma).

CLOTILDA

De la un timp profesorul observă, că toate băncile sunt șgăriate și, bănuind păcatul isovorit din șuferințele bietilor studenți, iată-l într'o bună dimineață examinând bancă cu bancă.

Toțiam rămas ca trăsniți, pină și Nichi, matematicul clasei, pe care-l creeam mai rece decit numerul, ce-l înșira cu o dilăcie de admirat pe tablă, plecând ochii în jos rușinat....

La banca a doua se opri domnul Profesor, aruncind o privire întrebătoare către primul student.

Acesta cerea să se scuze, nu găsește cuvinte, începe să gingăvească pină ce cu chiu, cu val, rupind firul ce-i lega limba, rosti cu glasul pe jumătate.

— N'am scris eu, d-le profesore, așa a fost... așa am găsit... eu n'am... eu n'am obiceiul să zgăriț băncile!

Profesorul îi dădu cartea la o parte și atunci văzu, marea crimă a elevului său — conștient. Era un nume de tată, săpat adinc cu briceagul pescindura cea verde.

— Așaa? Dumitale îți umblă gindul după fleacuri? De-acum ai început cu nebuniile. Așa înveți dumneata carte? Bravo!

Studentul tăcu, iar Domnul urmă mai d parte cu cercetările. Era ceva de speriat. Pe fie-care bancă luaintea fie-cărui școlar, o inimă străpunsă de două săgeți iar pe inimă săpate cu briceagul său apăsat cu creionul inițialele sale nume întregi, cari de cari mai frumoase. Juno Safo, Dalia, Lesbia și cite alte nume luate din poeziile lui Catallus și altor poeți erotici, ale căror versuri colegii le

citeau la tot ceal mai cu plăcere decit cel mai entusiast pasagiū din Eneida.

Profesorul se luă cu mintile de păr, iar noi, cari știam ce ne așteaptă, ne mângâiam cu aceea că la urma urmelor vom suferi cu toții urmările faptelor noastre.

Cind intră directorul cu cartea cea neagră în mână, Domnul ajansese la Viorel, poetul nostru, laureatul clasei căruia în semn de admirație un colectiv cu toții și i-am dăruit de ziua lui poeziile lui Eminescu.

La dreptul vorbind bietul Viorel merita această atențiune, căci numai el și tia chinurile prin cari trecea pină compunea cite o poezie pentru favorita vreunui coleg al său. Merita dragostea noastră un poet care pentru o țigară își «turna» în bronz acrostihuri ca acesta:

Tu dai avântul lirez mele
Eterne cintece să cinte.
În ochii tăi porți alinarea
Unor dureri acum înfrinte
Băgind fiori în pieptu-mi tinăr,
Eu sunt prin tine renăscut,
Stea, căntată atită vreme,
Ce-abia acum ai apărut!

Era ceva înălțător, iar fericitul pentru care s'a creat această nemuritoare operă a doua zi l'a sărutat pe Viorel. Atît de mare succes trebuie că au avut versurile lui!

Pe banca lui Viorel era scris cu cerneală roșie ca singele «Clotilda». Și Domnul avu indiscrețiția să citească acest nume sub care nime nu știa, ce sălbatecă trandafir se ascunde, cu glas tare plin de ironie.

Acest fapt, care ne indigna pe noi pe Viorel nici nu l mișca. El se sculă în picioare, cu frunte «senină» spuse Domnului, că e o reminiscență din Eminescu.

Atunci se auzi din fund glasul lui Guță, filosoful-rizător căruia, spre a-i arăta cit de mult îl prețuim, îi ziceam și «Democrito»:

Fata popii de la noi
Sărut ochii amindoi...

Atît am putut auzi, căci se porni un riu și un zgomot de nedescris. Domnul era iritat grozav.

— Ce va să zică asta?
Rezultatul anchetei a fost, că toată clasa a trebuit să plătim, ca să vopsească băncile din nou, iar, spre a ne trece pofta de «visuri» ni s'a spus că acela, care va mai sta de vorbă cu vr'o domnișoară, va fi dat stară din școală «fără multă judecată».

Incepuseră repetițiile și Viorel, care era certat rău cu Archimede, pusese pe Nichi «să-l lumineze» asupra unor probleme, cari nu voiau nici de cum să-l intre în cap.

O scrisoare, și pedelul îi întinse plicul. Viorel îl deschide repede. Era un bilet de cununie. Adela C... și Victor R... cununaiți, 21 Mai.

Adresa era scrisă de Adela. Voia prin asta să-i arate că nu l'a iubit, sau poate nici n'a știut de dragostea lui și l'a privit ca pe un frate mic și rătăcit?

Viorel trinti caetul.
— Lasă, mă Nichi, de g'aba, acum nu-ai mai intră în cap. Mi-l cindă numai că o Duminiță întreagă am stat închis în clasă pentru ea!

M. JUSTIN

PORTUL CONSTANȚA

IX

Înainte de a termina seria de articole publicate relativ la Mișcarea comercială a portului Constanța, voi reproduc aici citeva considerațiuni luate din lucrarea Baronului d'Hogguer intitulată: «Informațiuni asupra Dobrogei» lucrare pe care o citează în studiul său publicat în Bulletinul camerei No. 22, dl. Profesor Gh. Cristodorescu, secretar al Camerei de comerț.

Import. Este greu, zice numitul autor, a forma o statistică exactă asupra importului Chiustengei, fiind-că documentele detaliate lipsesc, din cauză că autoritățile turcești au ridicat toate arhivele vame și pe ale guvernului.

Principalele articole de import și cari se mărginesc pentru consumația locală, constau în bumbăcărie ordinară fabricațiune englezească; încălțăminte, fason austriac; îmbrăcăminte din Viena; marchintăni, nemțești și vieneze; coloniale,

importațiune indirectă din Constantinopol; orez, vinuri fine, lichieri și diferite spirtoase, din Franța, intervenind prin Constantinopol; spirtoase din Odesa, de la Constantinopol; romeri din America; lumânări de spermacet, din Trieste. Franța și Odesa; făină, de la Braila și Odesa; petrolul din America, prin Constantinopol.

Din acest import o parte se distribuie la Medgidia, Cernavoda și Mangalia și în celelalte mici sate ale districtului.

Export. La Chiustenge se fac două feluri de export: exportul de tranzit și acela al produselor locale.

După datele comunicate de direcția drumului de fier și de direcția portului s'a exportat din Chiustenge în 1876 o cantitate de 10.877 quarter imperiali (1 quarter=290 litri) de grîne, din cari 662 676 quarteri în tranzit și 346 201 quarteri din producția locală. Această cantitate se repartizează pe produse precum urmează.

	Tranzit Din localitate		Total
	Quarteri	Quarteri	
Grâu	275 948	32 958	308 906
Orz	77 587	246 510	324 097
Porumb	283 007	—	283 007
Mei	6 153	6 274	12 427
Ovăz	2 804	10 461	13 265
Secară	6 443	—	6 443
Fasole	8 940	15 330	24 270
Sămânță de in	—	22 336	22 336
Rapiță	1 745	12 332	14 077
Total	662 677	346 201	1 008 877

Afară de acestea, prin portul de la Chiustenge, se mai exportează săruri, piel și vite.

Cantitățile variază după ani și recoltele anuale.

În 1876 s'a exportat pentru Constantinopol aproape 18.000 mii cu preț de 5 franci pe loc; șitot pentru Constantinopol 30.000 berbeci, de la 12 pină la 14 franci pe loc.

Liniuri (calitatea țigae) se exportă pină la 30.000 oca, valorind pe loc de la 1¹/₂ franci pină la 2 franci oca; piel de miel și de berbeci 7.000 pentru Viena, pe Dunărea, cite 3 franci perechea.

Se mai exportă și o mare cantitate de brînză locală pentru Constantinopol de amindouă calitățile, cașuri și salamura, adică 200.000 oca de prima calitate și 50.000 oca de a doua, cite 80 centime pină la 1 franc pe loc, prima calitate și cite 60 pină la 70 centime, cea d'a doua.

Compania Mesageriilor Maritime Franceze, Lloydul Austriac și Compania Florio exportează mai toate grînele și liniurile.

Pe lângă aceste trei companii mai sunt și alte vapoare cari încarcă grînele și își închiriează puntea pentru transportul vitelor de la Chiustengea la Constantinopol. Asupra exportului de vite este imposibil a găsi cine-va științe exacte.

Lucrarea citată privește mișcarea comercială a portului Constanța în anul 1878.

I. G. Făgărășanu

București 22 Februarie 1905.

Pentru d. Administrator al domeniilor

Suntem informați că numeroase case din cele clădite în satul Principele Nicolae (Județul Tulcea), pentru veterani, amenință să se darime, parte din ele chiar ne mai putind fi locuite.

Cauzele cari au contribuit la o așa de repede ruinare a acestor clădiri ar fi după cum ni se comunică faptul că la multe din case s'au întrebuințat materiale de rea calitate, iar la o parte s'ar fi permis așezarea chirpicilor în zid în sensul grosimei.

De alt-fel noi am protestat la timp contra modului în care s'a făcut recrutarea personalului însărcinat cu executarea acestor clădiri.

Împrejurările fac că astăzi să reiasă pe deplin adevărul și te-

1) Pentru transformarea quarterilor în kilograme trebuie să se aibă în vedere următoarele date: 1 quarter grâu meiu, fasole, porumb=217 kilograme 500 grame; 1 quarter rapiță, secară, sămânță de in=238 kilograme 430 grame; un quarter orz=181 kilograme 250 gr. 1 quarter ovăz=154 kilograme 600 grame.

meiniția celor susținute de noi. În adevăr cu clădirea acestor case fiind însărcinat un șiricultor (?) dl. I. Coșel de abia eșit de pe băncile școlii, fără nici o experiență, nu era posibil ca să se poată achita în mod satisfăcător de însărcinarea ce-i se dase.

Considerăm, dar, din acest punct de vedere absolut iresponsabil pe tânărul I. Coșel pentru greșelele sale, nu tot aceeași părere avem însă și pentru fostul său Șef dl. Vlădescu-Oit, care i-a încredințat executarea clădirilor, de cari ne ocupăm.

După cum se vede acestui D-n Coșel i se dase atribuțiunii de Inginer, sau Arhitect, în timp ce D-sa nu are nici una din aceste calități.

Cerem o severă și riguroasă anchetă pentru stabilirea responsabilității.

Vom reveni.

TEATRUL SĂTESC

Una din instituțiunile folositoare neamului nostru, ce o pe cale a se răspândi în țară este și Teatrul Sătesc. Încă de mult o acțiune bine înțocătoare în această direcțiune pornise de la colegii noștri din Argeș, care în do ul lor de a contribui cit mai mult la ridicarea neamului începură a reprezenta cu copii, «ene patriotice» din istoria noastră națională. Din cele citite, mi aduc aminte că guvernul de pe atunci, a privit acea mișcare cu oare-care răceală, calificind începutul ei de pornire socialistă. Totuși ideea a prins rădăcini iar astăzi tinde a se generaliza în toată țara.

Acum s'a dovedit în de ajuns cit folos n'ar aduce educației morale și intelectuale și populațiunii noastre rurale teatrul.

Teatrul civilizat un popor și-l pregătește pentru fapte nobile și mărețe, zicea Filimon, într'o scriere a sa despre teatru.

Și cu drept cuvint: Cite obiceiuri rele răspândite printre sâtenii nu se pot combate prin teatru!

Cite idei nobile nu se pot infiltra în sufletul săteanului, îndemnându-l a le pune în practică!

Pentru combaterea betiei avem piesele valorosului nostru scriitor T. Speranță, și care parte, se află în bibliotecile tuturor școlilor rurale din țară. Volumul de piese Școala și Oștirea de colegii noștri Rădulescu Codin et. etc sunt foarte bune de reprezentat.

Văzind sâtenii întâmplările eroice din trecut istorical neamului nostru, reprezentate de micii lor copilași, se va naște în ei sentimentul național, c re după unii a slăbit atât de mult, încît se zice că sâtenii nu-l mai ști de loc.

Dar cite nu sunt foloasele pe care le capătă sâtenii de la teatru.

În cele din urmă, dacă la o lună odată am reușit să-l sustragem de la cărciumă unde se adună mai ales serbătorile, tot am contribuit cu ceva la binele lor.

Și școala e mai bine văzută, cind reușește a mulțumi și a mai înveseli viața amărită a sâtenilor. Ei încep a o privi cu dragoste, trimițindu-și copiii mai regulat la învățătură.

Școala primară, după cum zicea odată dl. Dr. Istrate, fost Ministru al Instrucțiunii publice, trebuie să-și întindă rolul ei și dincolo de cei patru pereți devenind una din principalele mijloace pentru transformarea fundamentală a stărei sociale și morale a poporului nostru.

Nu termin pină a nu spune stimăților mei colegi că pentru o piesă de teatru la țară, nu e nevoie numai de cit de cine știe ce pregătiri grozave: scenă costume variate etc. etc. Într'un colț al clasei, copiii cu hainele lor, cum sunt pot de o cam-dată executa, micile lor roluri cit de bine.

Acolo însă, unde se poate și sunt mijloace, se pot face încetu! cu încetu! și cele absolut trebuitoare.

Administrația acestui județ, în anul din urmă, s'a îngrijit foarte mult de școala rurală. La unele școli s'au format bibliotecile cu spese de la județ.

Să dai îch, coles, îndemnașel învâta-... pentru grădini cultivate bine...

Să dai ordin comaselor a prevedea... pentru transportul învățătorilor...

Cu bine ar fi însă dacă județul ar în... care este una sau două școli din fie-care...

Petre Papadopol învățător.

Rugăm cu insistență pe abonații noștri să bine-voiască a ne achita abonamentul.

Primum spre publicare din partea fratelui nostru I. N. Enciulescu...

Vinuri nereglementare.

Ziarele din Capitală au publicat în ultimul timp corespondențe relative la descoperirea unor vinuri de rea calitate și nehygienice...

Supunându-se la analiza Institutului de chimie de pe lângă Ministerul de Interne probe de vinuri luate de la diferiți debitanți...

Fața de rezultatul analizelor, Primăria prin ordinul No. 5451 din 16 Ianuarie 1905...

la denaturarea și eschizarea din consumațiune a vinurilor constatată de rea calitate la circiumarul M. Cotta...

Cu executarea acestei măsuri a fost însărcinat chimistul comunei Nebinabek și comisarul Ianculescu.

Serviciul Sanitar înaintază ca urmare Primăriei cu adresa No. 680 din 10 Februarie 1905...

Conform legii Primăria a înaintat Parchetul local cu adresa No. 6013 din 15 Februarie...

Tribunalul a deschis acțiune, fixând termen de judecată la 2 Mai 1905...

Am căutat să redau faptele așa de amănunțit pentru ca cititorii să poată aprecia ce bază se poate pune pe protestările făcute de contravenientul M. Cotta...

Actele oficiale citate, fiind mai presus de orice discuțiune, afirmațiunile făcute, relativ la vinovăția circiumarului M. Cotta...

Mulțumindu-vă pentru buna-voință a Dv. vă rog să primiți asigurarea osbitel mele considerațiune.

I. N. ENCIULESCU Ziarist.

INFORMAȚIUNI

D-l Aurel Ștefănescu a fost numit comisar cl. III pe lângă poliția orașului Constanța.

Acum cite-va zile din cauza apelor provenite prin topirea zăpezii s'a surpat aproape toată zidăria executată la fațada dinspre mare a tunelului.

mare circulația era întreruptă. Luându-se măsuri urgente, linia a fost deschisă. Restul zidăriei rămase amenințând asemenea să cadă...

Pentru ridicarea noroiului, murdăriilor și a zăpezii rămase prin cartierele marginase, consiliul comunal a pus la dispoziția serviciului tehnic suma de 3000 lei...

A apărut: Elemente de Meteorologie pentru prevederea timpului în mod practic de Locotenentul Gh. Munteanu din Marina Milițară.

Prețul unui volum 1 leu.

Colonia Macedo-Română din localitate a organizat pentru Duminică 27 curent un mare meeting de protestare și reprobare a asasinatelor comise în Macedonia.

Numeroși fruntași aromâni, au fost asasinați în ultimul timp la Negovan.

1) La orele 9, toți membrii Coloniei se vor aduna la sediul Societății din strada Gării...

2) După terminarea serviciului religios, vor porni spre Piața Independenței, unde în dreptul statuei 'Ovidiu' se vor ține mai multe cuvântări...

3) De aci se vor îndrepta spre consulatul Ottoman, parcurgând străzile: Mircea-vel-Măre, Marcu-Aureliu și Cereș...

4) După aceasta vor merge la sediul Societății unde vor depune steagul.

Problemă No. 6.

Persoanele, care în 10 zile, ne vor trimite dezlegarea problemei însoțită de couponul No. 5 vor participa la câștigarea unui frumos Roman.

Un bastiment e aproape să se îneco. În el se află 50 călători; jumătate sunt marinar și jumătate pasageri.

vasului a trebuit să sacrifice jumătate din numărul total de oameni.

Îi aşază însă pe toți în linie dreaptă și numărând de la stînga spre dreapta aruncă în mare pe al zecelea, apoi pe al 20-lea...

După terminarea decimării, cei 25 oameni sunt aruncați în mare. Căruia lucră e, că toți cei aruncați ad fost numai pasageri.

Ca să scape pe marinari, căpitanul în aşteptarea oamenilor la linie, a întrebuintat un meșteșug.

Să se afie, în ce ordine a aşezat el pe cei 50 oameni la linie, ca să fie aruncați în mare numai pasagerii?

Cea mai bună și mai eficientă

PASTA DE DINȚI

Vest anunțul de pe pagina IV

PREFECTURA JUD. CONSTANȚA

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 28 Martie viitor, se va ține licitațiune publică în localul Prefecturii spre a se da în antrepriză executarea lucrărilor pentru repararea podurilor de lemn No. 18 și 19...

Ofertele vor fi sigilate și se vor primi în citata zi pînă la orele 4 p.m. însoțite de garanția provizorie de lei 100.

Supra oferta nu se primesc. Deviselo se pot vedea în cancelaria serviciului județian...

Dispozițiunile art. 72-83 din legea contabilității publice și art. 95 din legea meseriilor, sunt aplicabile la această licitație.

Prefect. C. Pariano. Secretar. V. Mastro. 1539, 25 Februarie 1905.

ROMANIA

POLIȚIA ORAȘULUI CONSTANȚA

PUBLICAȚIE de VÂNZARE

Conform adresei D-lui Președinte al Tribunalului jud. Constanța cu No. 3437, se publică spre cunoștința generală că în ziua de 5 Martie a. c., se va vinde prin licitație publică pe piața Carol I, acest oraș ora 10 a. m., averea mobilă a debitorului N. H. Pavel...

Subscrisul publico acesta spre cunoștința amatorilor spre a se presenta la ziua ora și locul arătat cu banii gata spre a concura depunind și garanția cerută de lege, plus taxa de 3% de înregistrare după adjudecare.

Sub-Comisar C. Frangopol No. 2199, 24 Februarie 1905.

Foita ziarului „Dobrogea Jună”

PAN WOŁODYJOWSKI

ROMAN ISTORIC

de

HENRYK SENKIEWICZ

II

Ce să-ți spun ? Ca și când ar fi căzut un trăsnet - zise Charlamp. Fata era în gazdă la Doamna Zamvijski care pe atunci venise cu soțului la Czenstochan.

Întro seară mă pomenesc cu el că intră în camera mea, cu fața schimbată și confuz. «Pentru Dumnezeu - zice - nu cunoști pe aci vr'un medic?»

val! Acolo era mai neoesar un preot căci felcerul nu mai avea ce căuta și într'adevăr găsi preotul care cu citanii și cu rugăciuni o aduse pentru puțin în stare lucidă...

A dona zi la prînz își dote sufletul. Felcerul îmi spunea că ea trebuie să fi fost fermecată, lucru care nu-l cred căci vrăjile nu prind într'un locsfânt ca Czenstochan.

Suferințele lui Wolodyjowski însă sunt de nespun, iar Mântuitorul nostru, sper, că nu nu-l va lua în seamă vorbele scăpate în momente așa de nenorocite.

Pentru Dumnezeu ce vorbești ? Blestem! ? șopti la rîndu-l Kmicie.

Când fata își dote sufletul, eși afară în curte, cu ochii rătăciți umbra ca un beat, de odată apoi ridică pumnul în sus și începu să strige cu voce străznică.

În numele Domnului ! strigă Doamna Kmicie nu mai repeta, că aduci nenorocire în casă.

Domnul Charlamp făcu semnul crucii și continuă - Bietul om socotea că i-au soșit și zilele fericite, când colo pofitim răsplată: He !! Dumnezeu știe ce face, deși la drept vorbind nu poți pricepe nimic cu mintea omenească, din judecata lui.

- După aceste vorbe, căzu jos în nesimțire; un preot fu adus care-l citi la căpătâi pentru îndepărtarea duhurilor rele care se puteau, foarte bine ispitii, la auzul blestemelor...

- Și-a venit curând în fire ? - Vr'un eias, dupe ce se deșteptă se închise în camera lui și n'a mai vrut să primească pe nimeni.

În timpul înmormântării, m'am apropiat de el am cercat să-l consolez, dar în zadar. După această am mai stat acolo vro trei zile căci nu-mi venea să las omul singur, dar înțelegând la urmă că nu voi reuși într'un nimic am hotărât să anunț pe Skszetnski și Zagloba care-l sunt cei mai buni prieteni și cu doosebire Domnul Zagloba care este și un om înțelept.

- Ai anunțat dar pe Skszetnski ? - Am fost la iel dar n'avusei no rocal să-l găsească căci împreună cu Domnul Zagloba eră plecați la vîrul lui. Căpitanul Stanislaw Skszetnski și ce-l mai rău că nu am putut afla când

se vor înturna, în drumul meu spre casă mă gândii dar să intru și la Dv. și să vă povestesc cele întîmplate.

- Cât despre mine sunt tare îngrijorat de Domnul Mihai de oare-ce n'am mai văzut pe vr'un altul să ne atât de întristat și zdrobit, ferească Dumnezeu ca nu cum-va să-și pearză mințile ! Ear de-o-fi să scape teafăr, sunt sigur că va îmbrăca rása călugărească și de... ar fi păcat să pierdem un asemenea cavaler ! - De ce păcat ? - răspunse Domnul Andrei - Din contra, eu cred că va fi spre mărirea Domnului ! - Vezi ! asta-l e chestie! zise Domnul Charlamp - ia gîndește-te D-ta căți heretici și căți păgâni a trimis el pe lumea cei-l-altă, faptă pentru care desigur că a înveselit cu mult mai mult pe Mântuitorul nostru și Fecioara prea curată de cât ori-a nit preot cu cazanele lui bisericesti. Hm ! Eu socotesc că fie-care să slujească pe Dumnezeu cu aceia în ce este mai priceput. Ca minte, fiți sigur că veți găsi printre Jezuți multe capete mai inteligente ca al lui, dar un al doilea paloș ca cel aflat în mîna lui nu veți găsi în toată republica noastră.

DOBROGEA JUNĂ CUPON No. 5

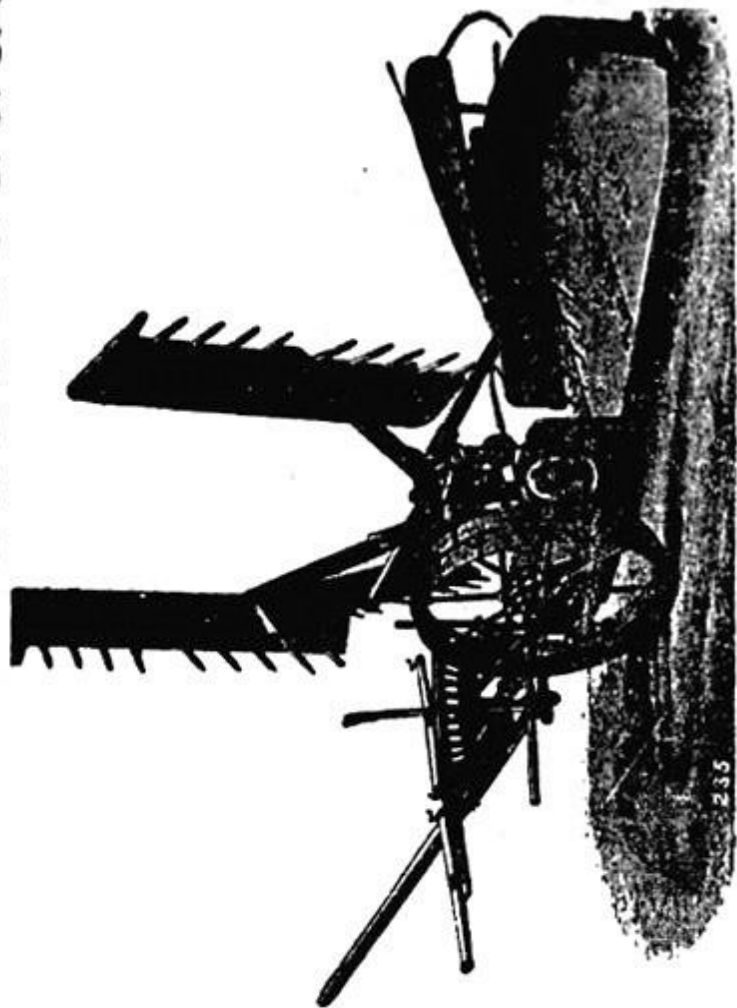
ABONAMENTE

Pe un an 8 lei
 Pentru preoți și învățători 6 lei
 Pe șase luni 5 lei

Premiu I, pentru abonați pe un an 100 lei în numerar.
Premiu II, „ „ „ „ O frumoasă pendulă.

Anunțul și Reclame
 După învoială
 Ori-ce fel de corespondență
 să ni se trimită francat.

— TOT FELUL de MAȘINI AGRICOLE —
Renumitele Mașini de Secerat ALBION
 Sezon 1905 Perfecționat

George I. Rignali

Str. Mercur No. 1. — CONSTANȚA — Str. Mercur No. 1

Tot felul de REZERVE pentru Seceratoare de ori-ce sistem
ATELIER de REPARAȚIUNI cu ABUR

DROGUERIA MEDICINALA
ALEX. I. HELDENBUSCH
CONSTANȚA

— Strada CAROL (sub hotel Regal) —

Asortată cu tot ce cuprinde această branșă precum:
 Drogue medicinale și industriale, parfumuri din fabricile cele mai bune din străinătate, apă de Colonie străină, apă de Colonie cu kilogramu; articole de toaletă, Pudre, Paste de dinți, Peril de dinți, Săpunuri medicinale străine și indigene, Săpunuri de toaletă străine calitățile cele mai alese; articole de cauciuc, irigătoare, articole de baie; mare varietate de esențe de parfumuri franceze cu gramu mirosurile cele mai moderne; articole de pansament, Vată calitate superioară, Untură de Pește proaspătă albă cea mai bună calitate; Vasilină, Benzina Glicerină, apă de gură cu kilogramu cel mai bun antiseptic pentru gură și conservarea dinților, vopsea pentru păr toate culorile, diferite Siringi, articole chirurgicale, Thermometre de baie și maximele, lacuri, vopsea pentru dușumele, ceară pentru parchet etc. etc.
 Toate cu prețurile cele mai reduse, devisa mea fiind a vinde estin pentru a vinde mult.

De vânzare la Târgușor, un imobil, compus dintr-o casă, cu două camere și o sală și o prăvălie împreună cu curtea lor de o suprafață de 2000 mp.
 A se adresa la redacție.

De vânzare O mașină de tăiet cărți cu prețul de 280-300 lei, lungimea cuțitului 0.50 cm. în stare bună. A se adresa D-lui Vasile I. Borș, Legător de Cărți Constanța.

Cremă de Dinți Anatherin — D-r POPP

Din cauza dinților stricați se pot ivi complicațiuni nervoase și sfârșit d'aceasta prezența lor a produs toarte adesea infecții al organismului, chiar cu sfârșit mortal. După observațiuni s'a dovedit că din 100 persoane, 80 au dinți stricați, între care sunt mulți al căror dinți seamănă cu niște mine, gingiile umflăte și lesne sângerându sau acoperite cu fistule, din care iese o materie care deja la distanță răspândește un miros neplăcut, lucru în general produs fie prin neurățenia dinților fie prin întrebuințarea de dantefrice improprie. După opinia celebrităților medicale, Pastele de dinți cari conțin acizii săi baze și care în general fac spumă abundantă, provoacă distrugerea smalțului dinților care e începutul stricărei lor.

O experiență de mai bine de jumătate secol în toată Europa a dovedit că Crema de dinți Anatherin D-r Popp în tuburi, e o compoziție cu total neutru, curăț și întreține dinții fără a-i ataca, prevenându-i contra ori-cărei infecțiuni.

Prețul unui tub 60 bani

Depozit general pentru Dobrogea
 Drogueria Medicinală ALEXANDRU HELDENBUSCH, Constanța

„LA OVINDIU“
 Piața Independenței No. 22.

D. GH. DESPINACHIS

NOU MAGAZIN CU COLONIALE
 delicate și comestibile
 (Fost P. ASTRAS)

Băuturi spirtoase străine indigene
MARE DEPOU DE VINURI
 Specialitate în ani-de-jempuri franceze și grecești
 Diferite articole coloniale orientale
APERITIVE — TRUFANDALE
 Prețuri mai estin ca ori unde
 Serviciul prompt și foarte conștiincios
 Târguțile se expediază la Domici în

Magazinel de Mode, Rochi și Confecțiuni
 al D-șorilor

LENNY DAVIDESCU

Strada Mircea 19 (în apropiere de Poștă)

Face cunoscut onor. sale Clientele șonor. Public că a adus o bună Maștră de Croitorie executind cele mai grele modele după jurnale Franceze, Engleze și Germane, precum: Rochi de bal, Costume Tailleur, Bolerouri, Jachete etc.

Mănuși și Parfumeri din producția franceză.

Voilette din cele mai fine și moderne. Fiind sezonul avansat pentru pălării, prețurile se fac excepțional de estin. În atelierul de croitorie se primesc cleve interne și externe.

LIBRARIA ȘI TIPOGRAFIA DIMITRIE NICOLAESCU

PIAȚA INDEPENDENȚEI, STRADA CAROL ȘI STRADA TRAIAN

Tipografia :

Execută: Registre de moșii, Diplome, Condiel, Teze, Cecuri, Broșuri, Acțiuni, Afize, Cărți de vizită.

Legătorie de cărți

Execută: Pasparturi, Registre, Mape, Poleituri, Port vizite, Planșe, Incadrări, Carnete, Deposit de rame.

Mare deposit de imprimare necesare comunelor

Atelierul fiind reînnoit cu cele mai moderne caractere de la primele Fabrici din străinătate și având un personal suficient poate efectua ori-ce comandă în cel mai scurt timp posibil cu cea mai mare acuratețe, promptitudine și esactitate.